

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113208700
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113208700.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: CASH COLLECTORS SK, s. r. o. so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 49, IČO: 44 703 015, zast. Havel, Holásek & Partners, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 49, IČO: 36 856 584, proti povinnej: A. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. U. Q. XXX, toho času na neznámom mieste, zast. opatrovníkom JUDr. Máriom Pivarčim, vyšším súdnym úradníkom Krajského súdu v Nitre, o vymoženie 2.087,75 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 16. apríla 2013 č. k. 18Er/322/2013-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

P povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdnej exekútorky JUDr. Denisy Uhríkovej so sídlom Exekútorického úradu: Tomášikova 5/A, Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 07. 03. 2013 zamietol. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1, 2, § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len Zákon o rozhodcovskom konaní), § 25 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 879j, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 1, 3, 4, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení, ako aj čl. 6 ods. 1, čl. 2 písm. a), čl. 3 bod 1, 3, čl. 6 bod 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zisteným skutkovým stavom. Preskúmaním všeobecných obchodných podmienok zistil, že vo všeobecných podmienkach, ktoré tvoria súčasť zmluvy, v článku 18. označenej ako Rozhodcovská doložka, je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Dodal, že rozhodcovská doložka sa v takejto forme často vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splýva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Veriteľ môže na základe takejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčil tak súd, ktorý by inak bol príslušný. Bol toho názoru, že na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stratil právo brániť sa voči nárokom dodávateľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Svoj názor oprel o to, že rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splývanie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mal len možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. S poukazom na uvedené ustálil, že takto formulovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka v štandardne formulovanej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do

takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka a ako taká je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, a teda bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Na základe uvedených skutočností mal za to, že boli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti súdnej exekútorky o vydanie poverenia podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 písm. c) a ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, preto žiadosť súdnej exekútorky o vydanie poverenia zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, odôvodniac ho tým, že postupom súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, ako aj tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S poukazom na platný právny poriadok uviedol, že nie je fixovaná neplatnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách a rozhodcovské konanie reprezentuje realizáciu právnych záruk, ktorú upravuje čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky ako právo na súdnu a inú právnu ochranu. Navyiac s poukazom na ustanovenia § 1 ods. 1, 3, § 3 ods. 1 a § 51 ods. 3 Zákona o rozhodcovskom konaní dodal, že takéto zmluvné dojednanie nie je možné v spotrebiteľskej zmluve úplne vylúčiť. Zároveň poukázal aj na čerstvú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá sa zaoberala otázkou rovnocennosti rozhodcovského rozsudku a rozsudku všeobecného súdu. Mal za to, že zo strany Slovenskej republiky došlo k nesprávnemu prekladu prílohy Smernice bod 1 písm. q), a preto bolo možné posúdiť rozhodcovskú doložku v danom konkrétnom prípade ako neprijateľnú zmluvnú podmienku len v zmysle tzv. generálnej klauzuly - § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V danom konkrétnom prípade by to znamenalo, že spotrebiteľ sa dojednaním rozhodcovskej doložky a prejednaním sporu v rozhodcovskom konaní dostal do nevýhodnejšej pozície ako v rámci občianskeho súdneho konania. K uvedenému dodal, že práve Zákon o rozhodcovskom konaní dáva záruky, že práva spotrebiteľa ako účastníka rozhodcovského konania budú rešpektované v plnej miere, zabezpečuje rovnosť účastníkov, možnosť preskúmania rozhodcovského rozsudku v súdnom konaní, ako aj viaceré zvýhodnenia pre spotrebiteľa. Okrem toho poukázal aj na to, že poplatok za rozhodcovské konanie je nižší ako súdny poplatok, účastník rozhodcovského konania neplatí poplatok za podanie žalobnej odpovede a rozhodcovský súd zasiela spotrebiteľom ako účastníkom konania spolu s výzvou na žalobnú odpoveď aj tzv. poučenie o ustanoveniach na ochranu spotrebiteľa. Navyiac poukázal aj na skutočnosť, že Slovenská sporiteľňa, a. s. ako banka mala v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom pri uzatváraní povinnosť ponúknuť svojim klientom uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Na základe uvedeného sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, ktorý posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku len preto, že takéto dojednanie rozhodcovskej doložky upravené vo všeobecných obchodných podmienkach znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vóli dodávateľa, pričom ani slovenská právna úprava výslovne nevyklučuje dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve. Okrem toho dal do pozornosti argumentáciu JUDr. Jaroslava Krajča v publikácii Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi SR a EÚ, Eurounion 2011, ako aj sa zaoberal judikatúrou ESD, v rámci ktorej rozobral zásadu zachovania právnej sily vecí rozhodnutých v duchu judikatúry ESD a pasivitu spotrebiteľa pri podávaní opravného prostriedku proti rozhodcovskému rozsudku. Mal za to, že európske právo nenúti súd členského štátu, aby pristúpil k opätovnému preskúmaniu právoplatne rozhodnutého sporu, ak by sa tým malo zabezpečiť presadenie európskeho práva. Ďalej poukázal na právnu úpravu inštitútu zastavenia exekúcie v Zákone o rozhodcovskom konaní, ako aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na základe čoho dospel k názoru, že exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu, je však oprávnený skúmať, či toto rozhodnutie vydal orgán s právomocou na jeho vydanie a či je rozhodnutie vykonateľné z materiálnej a formálnej stránky. Na základe argumentácie uvedenej v odvolaní mal za to, že uvedená rozhodcovská doložka nie je neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve a je v súlade s právne záväznými aktmi Európskych spoločenstiev a Európskej únie, s konštantnou judikatúrou ESD, právnym poriadkom Slovenskej republiky a s dobrými mravmi, preto navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že bude rozhodnuté o udelení poverenia pre súdneho exekútora, resp. aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Záverom pre prípad potvrdenia napadnutého uznesenia navrhol pripustiť dovolacieho otázky špecifikované v odvolaní, pretože mal za to, že sa jedná o vec zásadného právneho významu.

Súdna exekútorka, ani povinná sa písomne k odvolaniu oprávneného nevyjadrili.

Sudkyňa súdu prvého stupňa predložila vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienila vyhovieť (§ 374 ods. 4 OSP).

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 27. 02. 2013, kedy došiel súdnej exekútorke JUDr. Denise Uhríkovej návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, Komora pre rozhodovanie sporov z iných obchodnoprávných alebo občianskoprávných vzťahov pred rozhodkyňou JUDr. Janou Kováčikovou, sp. zn. II/2011-5541 zo dňa 12. 12. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. 01. 2013 a vykonateľnosť dňa 03. 02. 2013. Súdna exekútorka doručila súdu prvého stupňa dňa 15. 03. 2013 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom - rozhodcovským rozsudkom a plnomocenstvom a po výzve súdu oprávnený predložil súdu aj zmluvu o splátkovom úvere a všeobecné obchodné podmienky.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. 10. 2008) sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie

platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013, sp. zn. 4Co 31/2013).

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offico) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosti, a teda platnosti) treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formulácia rozhodcovskej doložky, obsiahnutá v hlave 18. záverečnej časti Všeobecných obchodných podmienok, neumožňuje dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku, nakoľko rozhodcovská doložka je vsunutá medzi ostatné podmienky drobným ťažko čitateľným písmom, čo značne znemožňuje spotrebiteľovi oboznámenie sa so všeobecnými obchodnými podmienkami, na ktoré zmluva odkazuje, je podpisovaná v čase nižšej bdelosti klienta, kedy sa klient najmä sústreďuje na získanie finančných prostriedkov, v danom prípade získanie splátkového úveru a nepredpokladá, že by sa dostal s platením do omeškania. Okrem toho uvedená formulácia rozhodcovskej doložky nie je ani v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože opomenula povinnosť stanovenú v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z. a to dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku - „Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov (OSP, Exekučný poriadok).“ Naviac, rozhodcovská doložka nespĺňa ani požiadavku písomnej formy, ktorá je klasifikovaná jej neplatnosťou, pretože nebola podpísaná účastníkmi zmluvného vzťahu. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Záverom odvolací súd poukazuje aj na to, že ak za neprijateľnú zmluvnú podmienku musí byť považovaná rozhodcovská doložka poskytujúca spotrebiteľovi len obmedzený prístup k všeobecnému súdu, nútiaca ho však pre prípad výberu rozhodcovského súdu dodávateľom sa podrobiť právomoci rozhodcu, tým skôr musí byť neprijateľnou (a preto i neplatnou) taká doložka, ktorá spotrebiteľovi ani žiadny výber neposkytuje. O takýto prípad išlo aj v konkrétnej veci, nakoľko v danom prípade bolo presne stanovené, že majetkové spory vzniknuté z tejto zmluvy alebo v súvislosti s ňou budú rozhodované rozhodcovským súdom.

Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne

potvrdil, pričom pre pripustenie dovolania vo veci, tak ako navrhoval oprávnený, odvolací súd nevidel dôvody.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.